

T O L K I T

SAFER
GRASSROOTS
SPORT

Co-funded by
the European Union

Sport heeft de kracht om te inspireren, gemeenschappen te verenigen en waarden te creëren die een leven lang meegaan. Wil sport echter echt zijn potentieel benutten, dan moet het veilig en inclusief zijn voor iedereen – vooral op lokaal niveau, waar zoveel reizen beginnen.

Het GRASS – Safe GRASSroots Sport-project is vanuit deze overtuiging ontstaan. Als coördinerende organisatie van dit project is het Nationaal Olympisch Comité van Portugal er trots op leiding te geven aan een partnerschap van toegewijde instellingen uit heel Europa, verenigd door **een gedeelde toewijding aan de bescherming van de sport tegen alle vormen van geweld en misbruik.**

Samen willen we de capaciteit van sportorganisaties vergroten om overal een **veilig sportklimaat te creëren.** De **Safe Sport Digital Toolkit**, gecombineerd met de **zelfscan**, is één van de belangrijkste resultaten van het GRASS-project.

De Safe Sport Digital Toolkit bestaat uit een **reeks praktische hulpmiddelen die clubs ondersteunen bij de implementatie van hun integriteitsbeleid** en bij het nakomen van hun zorgplicht jegens atleten, coaches, vrijwilligers en alle leden van de sportclub.

Afhankelijk van de capaciteit en de mate van betrokkenheid van uw club kunt u beginnen met de uitvoering van **basisacties, een stap verder gaan of een totaalaanpak hanteren.**

“We hopen dat deze toolkit elke sportclub in staat stelt **concrete stappen** te zetten **richting een veiligere sportomgeving.**”

Namens NOC Portugal wil ik alle partners die bij dit project betrokken zijn bedanken voor hun onschatbare bijdrage en ik kijk ernaar uit om dit belangrijke werk samen voort te zetten.

Laten we ervoor zorgen dat breedtesport een plek blijft van groei, inclusie en veiligheid – voor iedereen.

Fernando Gomes
voorzitter van het Nationaal Olympisch Comité
van Portugal

*We hopen dat deze toolkit
elke sportclub in staat
stelt concrete stappen
te zetten richting
een veiligere
sportomgeving.*

De toolkit bestaat uit 9 werkstromen en voor elke stroom zijn er een aantal ondersteunende documenten.

Tips en tricks voor het uitvoeren van de acties	4
De Safe Sport Digital Toolkit	5
Werkstroom 1	8
Beleidskader voor een veilig sportklimaat	
Werkstroom 2	12
Systemen en structuren voor het reageren op meldingen	
Werkstroom 3	17
Advies, ondersteuning en informatie	
Werkstroom 4	21
Opleidings- en bijscholingskader	
Werkstroom 5	25
Afspraken en richtlijnen in de praktijk van je sportclub	
Werkstroom 6	30
Gedragscodes en ethiek in de sport	
Werkstroom 7	34
Aanwervingsbeleid medewerkers en vrijwilligers	
Werkstroom 8	38
Samenwerkingsverbanden	
Werkstroom 9	41
Opvolging, evaluatie en leren	
Belangrijkste terminologie en definities	44

TIPS EN TRICKS VOOR HET UITVOEREN VAN DE ACTIES

*Ga aan de slag met
deze tips en tricks en zet
grote stappen voorwaarts
in het werken rond een
veilig sportklimaat in
jouw sportclub.*

✦ Is uw sportclub **AANGESLOTEN BIJ EEN OVERKOEPELENDE SPORTFEDERATIE?** Vraag hen dan om ondersteuning bij de implementatie van deze verschillende aspecten.

✦ Je bent niet de enige! **LAAT ANDEREN OOK MEEDENKEN OVER JOUW BELEID.** Kinderen, ouders, bestuursleden en coaches hebben allemaal een mening over hoe ze willen bijdragen aan een veilige sportomgeving. Betrek mensen die er belang bij hebben om samen de acties uit te werken.

✦ **ORGANISEER EEN JAARLIJKS INFOMOMENT** voor de hele club, waarin je je beleid uitlegt en de Aanspreekpersoon Integriteit en zijn/haar rol introduceert.

✦ Mis de kans niet om **JE LEDEN OM FEEDBACK TE VRAGEN** over de maatregelen die je hebt genomen met betrekking tot je beleid. Door feedback te vragen en deze in overweging te nemen, zet je opnieuw stappen vooruit!

✦ En tenslotte, Het creëren van een veilig sportbeleid doe je niet in één dag. **DOE HET STAP VOOR STAP.** Met behulp van deze toolkit kun je een sterk plan opstellen en actie voor actie uitvoeren in jouw tempo en afgestemd op de behoeften van jouw club.

en bedankt voor je inzet voor een veilige sportwereld voor iedereen!

De toolkit bestaat uit 9 werkstromen en voor elke stroom zijn er een aantal **ondersteunende documenten**. Afhankelijk van de capaciteit en het engagement binnen je club kun je **basisacties ondernemen, iets meer doen of een totaalaanpak ontwikkelen**.

Verderop in deze toolkit kun je de afzonderlijke ondersteunende documenten voor elk onderdeel in elk individueel werkstroom downloaden.

Indien je de **Safe Sport Self-Assessment Tool** al eerder hebt ingevuld, heb je een indicatie

gekregen van het niveau waarop je met elk onderdeel kunt starten. Dit is slechts een indicatie, controleer altijd de acties op de voorgaande niveaus, mogelijks moet je eerst met een aantal eerdere acties starten.

WERKSTROOM

1

Beleidskader voor een veilig sportklimaat

BEGINNER

ACTIE 1 ✨ creëer een clubvisie omtrent een veilig sportklimaat en neem dit op in de statuten van de club
ACTIE 2 ✨ beschrijf de belangrijkste types grensoverschrijdend gedrag

IETS MEER

ACTIE 3 ✨ raadpleeg mensen, vooral kinderen, bij het ontwikkelen van een beleid rond een veilig sportklimaat

TOTAALAAANPAK

ACTIE 4 ✨ creëer een beleid rond een veilig sportklimaat op maat van jouw sportclub

2

Systemen en structuren voor het reageren op meldingen

ACTIE 1 ✨ stel de Aanspreekpersoon Integriteit (API) van de club aan en maak zijn/haar rol in de club bekend
ACTIE 2 ✨ beslis over de verschillende meldingsmogelijkheden in de club
ACTIE 3 ✨ maak de meldingsprocedures op

ACTIE 4 ✨ creëer het handelingsprotocol van jouw club (stappenplan als leidraad voor de afhandeling van cases grensoverschrijdend gedrag binnen de club)

ACTIE 5 ✨ controleer en bewaar de gerapporteerde/ verzamelde informatie op een veilige manier

WERKSTROOM

BEGINNER

IETS MEER

TOTAALAANPAK

3

Advies, ondersteuning
en informatie

ACTIE 1 ✂ zorg voor informatie en ondersteuning tijdens en na een incident of een melding

ACTIE 2 ✂ laat je Aanspreekpersoon Integriteit samenwerken met andere Aanspreekpersonen Integriteit

4

Opleidings- en
bijscholingskader

ACTIE 1 ✂ leid de Aanspreekpersoon Integriteit op
ACTIE 2 ✂ creëer bewustwording rond grensoverschrijdend gedrag in de club

ACTIE 3 ✂ neem je beleid rond een veilig sportklimaat op binnen het opstartproces van nieuwe medewerkers en vrijwilligers

5

Afspraken en richtlijnen
in de praktijk van je sportclub

ACTIE 1 ✂ definieer richtlijnen die de veiligheid in kleedkamers garanderen
ACTIE 2 ✂ definieer richtlijnen met betrekking tot het vervoer van sporters
ACTIE 3 ✂ definieer richtlijnen met betrekking tot dag- en nachtreizen
ACTIE 4 ✂ definieer richtlijnen met betrekking tot het aantal begeleiders ten opzichte van het aantal sporters
ACTIE 5 ✂ definieer richtlijnen met betrekking tot fotografie, filmen, online veiligheid, sociale media en pesten/ cyberpesten

ACTIE 6 ✂ communiceer het bestaan van al deze richtlijnen in de club

ACTIE 7 ✂ definieer richtlijnen met betrekking tot risicoanalyse en risicobeperking

6

Gedragcodes en
ethiek in de sport

ACTIE 1 ✂ creëer gedragcodes voor alle groepen binnen je sportclub

ACTIE 2 ✂ verspreid de gedragcodes binnen je sportclub

ACTIE 3 ✂ zorg ervoor dat medewerkers en vrijwilligers de gedragcodes ondertekenen en naleven

WERKSTROOM

7

Aanwervingsbeleid medewerkers en vrijwilligers

8

Samenwerkingsverbanden

9

Opvolging, evaluatie en leren

BEGINNER

ACTIE 1 🦋 definieer functieprofielen en wervingsprocedures voor nieuwe medewerkers en vrijwilligers

IETS MEER

ACTIE 2 🦋 neem een background check op in je aanwervingsprocedure

ACTIE 1 🦋 zet samenwerkingsverbanden op om de club te ondersteunen in het werken aan een veilig sportklimaat

TOTAAL AANPAK

ACTIE 3 🦋 controleer het strafrechtelijk verleden van nieuwe medewerkers en vrijwilligers

ACTIE 2 🦋 houd rekening met de principes van een veilig sportklimaat bij het aangaan van samenwerkingsverbanden

ACTIE 1 🦋 opvolgen en evalueren van het beleid rond een veilig sportklimaat en van alle procedures van de club

WERKSTROOM 1

Beleidskader voor een *veilig* sportklimaat

Werken aan een veilig sportklimaat binnen de sportclub begint met het ontwikkelen van een helder kader en een visie. Deze visie stuurt beslissingen en zorgt ervoor dat alle neuzen in de club in dezelfde richting staan. We nemen deze visie op in de statuten van de club en maken deze bekend aan iedereen die actief is binnen de club. Bij het ontwikkelen van een beleid rond veilig sporten betrekken we zoveel mogelijk mensen die actief zijn binnen de club, in de eerste plaats kinderen en jongeren. Zo is een veilige sportomgeving voor iedereen een evidentie.

Creëer een sterk beleidskader om iedereen die bij de sport betrokken is, te beschermen.

BEGINNER

ACTIE 1

creëer een clubvisie omtrent een veilig sportklimaat en neem dit op in de statuten van de club

Op deze manier wordt het belang dat de club aan het onderwerp hecht, verankerd in de juridische documenten van je sportclub.

ACTIE 2

beschrijf de belangrijkste types grensoverschrijdend gedrag

Om een veilig sportklimaat op de agenda van je sportclub te krijgen, is het belangrijk dat iedereen goed begrijpt waar het over gaat. Kennis van het onderwerp is cruciaal om er samen aan te werken.

Integreer de definities van de verschillende types grensoverschrijdend gedrag in je sportclub.

IETS MEER

ACTIE 3

raadpleeg mensen, vooral kinderen, bij het ontwikkelen van een beleid rond een veilig sportklimaat

Gebruik deze richtlijnen om op een participatieve manier beleid te vormen rondom een veilig sportklimaat in je sportclub.

ACTIE 4

creëer een beleid rond een veilig sportklimaat op maat van jouw sportclub

Deze toolkit helpt je bij het vormgeven van een beleid op 9 gebieden. Definieer en introduceer het beleid stap voor stap.

TOTAALAANPAK

INSPIREREND VOORBEELD

CLUBVISIE OP EEN VEILIG SPORTKLIMAAT

Op de website van
het Kempisch
Triatlon Team:

NEEN TEGEN GEWELD
EN MISBRUIK!

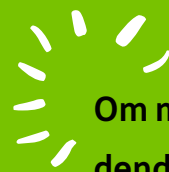
Iedereen in de sportwereld moet zich veilig kunnen voelen. Daarom is het belangrijk om elke vorm van ongewenst gedrag, zoals seksueel geweld en misbruik, beledigingen, pesten, discriminatie, bedreigingen en mishandeling, zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast moet duidelijk zijn hoe te handelen bij een incident.

Als je te maken krijgt met geweld en/of misbruik, is dat een teken dat de (sport)omgeving niet meer veilig is. Het kan veel emoties en vragen oproepen, ook al ben je zelf geen slachtoffer, maar zie je het gebeuren. Blijf er niet mee rondlopen!

Geef het aan en praat erover met iemand die je vertrouwt. Door geweld en misbruik direct te signaleren en aan de kaak te stellen, voorkom je dat de situatie zich herhaalt of verergert.

W E R K S T R O O M 2

Systemen en structuren voor *het reageren op meldingen*

Om meldingen over grensoverschrijdend gedrag mogelijk te maken, is het belangrijk om iemand aan te stellen die deze meldingen kan ontvangen: de Aanspreekpersoon Integriteit. Deze persoon beschikt over de juiste competenties om te luisteren, de ernst in te schatten en de vervolgstappen te kennen.

De club heeft behoefte aan een duidelijke meldprocedure. Duidelijkheid over hoe te melden en informatie over het proces achteraf zijn belangrijke informatie om het melden zo toegankelijk mogelijk te maken.

Zorg ervoor dat uw club een transparant, stapsgewijs stappenplan heeft voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. De club denkt ook best na over hoe veilig informatie bij te houden en wie toegang heeft tot dergelijke gevoelige informatie.

Creëer systemen en structuren die het eenvoudig maken om (vermoedens van) grensoverschrijdend gedrag te melden.

BEGINNER

ACTIE 1

stel de Aanspreekpersoon Integriteit (API) van de club aan en maak zijn/haar rol in de club bekend

In deze stap definieert u de rol van de Aanspreekpersoon Integriteit en bepaal je welk profiel je zoekt om deze rol in te vullen. Mensen binnen de sportclub kunnen geen vermoedens van grensoverschrijdend gedrag melden als ze de Aanspreekpersoon Integriteit niet kennen. Zorg ervoor dat iedereen de Aanspreekpersoon Integriteit kent en weet hoe contact op te nemen!

IETS MEER

ACTIE 4

creëer het handelingsprotocol van jouw club (stappenplan als leidraad voor de afhandeling van cases grensoverschrijdend gedrag binnen de club)

Het handelingsprotocol vormt de leidraad voor de afhandeling van situaties grensoverschrijdend gedrag. De verschillende fasen in dit protocol vormen de ruggengraat van het meldbeleid binnen je sportclub.

TOTAALAANPAK

ACTIE 5

controleer en bewaar de gerapporteerde/verzamelde informatie op een veilige manier

Wie heeft toegang tot schriftelijke rapporten? Wie binnen de club wordt op de hoogte gesteld van het rapport? Hoe worden deze rapporten veilig bewaard? Hier vind je enkele tips voor een veilig beheer- en opslagbeleid van rapporten.

ACTIE 2

beslis over de verschillende meldingsmogelijkheden in de club

Kan er telefonisch gemeld worden? Of via een online meldformulier? Is de Aanspreekpersoon Integriteit beschikbaar tijdens trainingen en/of wedstrijden? Zorg ervoor dat je potentiële melders duidelijkheid geeft over het 'hoe', 'wat' en 'waar'.

ACTIE 3

maak de meldingsprocedures op

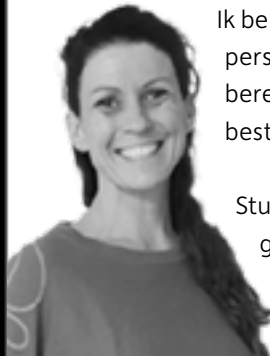
Maak iedereen in de club duidelijk hoe een meldprocedure werkt en leg elke stap ervan uit. Zo geef je potentiële melders belangrijke informatie over de stappen die na de melding genomen zullen worden. Dit is erg belangrijk, zodat de melder zijn melding met vertrouwen kan doen.

INSPIREREND VOORBEELD

Op de website van de Oostendse BMX Club

Geertrui De Leersnijder is door het bestuur benoemd tot de nieuwe Aanspreekpersoon Integriteit op basis van een duidelijk mandaat. We stellen Geertrui graag aan jou voor.

Heb je te maken met geweld, pesten, discriminatie, chantage, intimidatie, seksueel ongepaste opmerkingen of aanrakingen? Merk je tijdens het sporten dingen op die je niet oké vindt? Heb je andere zorgen of gewoon een supergoed idee, maar durf je er niet met iemand over te praten?

Ik ben Geertrui De Leersnijder. Ik ben de Aanspreekpersoon Integriteit van Ostend BMX Club. Ik ben bereikbaar voor alle atleten, ouders, trainers, bestuursleden en vrijwilligers van onze club.

Stuur gerust een mailtje naar geertrui.deleersnijder@gmail.com of bel me op 0474/262541. Je kan me ook aanspreken tijdens de training of op wedstrijd.

W E R K S T R O O M 3

*Advies, ondersteuning
en informatie*

Elke sportclub heeft een sleuteltaak in het informeren van de juiste personen tijdens en na een melding of een klacht. Het is ook belangrijk om de Aanspreekpersoon Integriteit te blijven versterken in diens rol. Regelmatig contact met andere Aanspreekpersonen Integriteit is een cruciale stap in het opleidingsprogramma van elke Aanspreekpersoon Integriteit.

Blijf de Aanspreekpersoon
Integriteit steunen na het eerste
opleidingsprogramma.

IETS MEER

ACTIE 1

zorg voor informatie en ondersteuning tijdens en na een incident of een melding

Blijf de betrokkenen informeren over de voortgang van de afhandeling van een melding. Zo bouw je vertrouwen op, zorg je ervoor dat ze betrokken blijven bij de club en geef je ze het gevoel dat de melding serieus wordt genomen.

TOTAALAANPAK

ACTIE 2

laat je Aanspreekpersoon Integriteit samenwerken met andere Aanspreek- personen Integriteit

Het opleiden van de Aanspreekpersoon Integriteit is een eerste stap, maar het verder versterken van de Aanspreekpersoon Integriteit in diens rol is cruciaal voor verdere groei. Overleg met andere Aanspreekpersonen Integriteit kan hierbij veel ondersteuning bieden.

INSPIREREND VOORBEELD

Op de website van de Vlaamse Judofederatie (België)

Intervisie infomoment Aanspreekpersoon Integriteit Judofederatie

8 februari 2024 @ 19:00 – 22:00

- ✓ Vind jouw club een veilige sportomgeving belangrijk?
- ✓ Heeft jouw club al een Aanspreekpersoon Integriteit aangesteld en heb je vragen over een aantal incidenten of meldingen?
- ✓ Ben je geïnteresseerd in het aanstellen van een Aanspreekpersoon Integriteit in de toekomst, maar heb je nog vragen?

Meld je dan aan voor dit intervisiemoment
voor Aanspreekpersonen Integriteit!

WERKSTROOM 4

Opleidings- en bijscholingskader

Iedereen binnen de club moet op de hoogte zijn van de voorwaarden voor een veilige sportomgeving. Tijdens infomomenten kan de club de leden bewust maken van het belang van een **aangename omgeving** waaraan iedereen kan bijdragen. De club kan haar leden ook uitleggen wat grensoverschrijdend gedrag is en aan welke signalen dit bij mogelijke slachtoffers te herkennen is. Leden kunnen **geïnformeerd worden over hoe ze in dergelijke situaties kunnen reageren** en met wie ze contact kunnen opnemen.

Verder is het belangrijk om een kwalitatief opleidingsprogramma te bieden voor de Aanspreekpersoon Integriteit en om een sportklimaat op te nemen in het opstartproces van elke nieuwe medewerker of vrijwilliger van de club.

Blijf je leden informeren over een veilig sportklimaat, zodat iedereen zich bewust is van het belang van een omgeving waarin iedereen veilig kan sporten.

BEGINNER

ACTIE 1

leid de Aanspreekpersoon Integriteit op

De rol van de Aanspreekpersoon Integriteit is heel specifiek. Om je als Aanspreekpersoon Integriteit competent te voelen, is een kwalitatieve opleiding een must.

ACTIE 2

creëer bewustwording rond grensoverschrijdend gedrag in de club

Stimuleer jouw clubleden (online of via bijeenkomsten) door informatie te verstrekken over een veilige sportomgeving en hoe mensen kunnen handelen/reageren als zij te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag.

TOTAALAANPAK

ACTIE 3

neem je beleid rond een veilig sportklimaat op binnen het opstartproces van nieuwe medewerkers en vrijwilligers

Iedereen die als nieuwe medewerker of vrijwilliger bij jouw sportclub aan de slag gaat, maakt kennis met het beleid rond een veilig sportklimaat in de sportclub.

INSPIREREND VOORBEELD

Op de website van de Vlaamse Voetbalbond (België)

*De training tot Aanspreekpersoon
Integriteit bestaat uit twee workshops:*

1. Omgaan met grensoverschrijdend gedrag

In dit eerste deel gaan we dieper in op wat gepast en ongepast gedrag is aan de hand van een aantal voetbalcasussen en hoe je het beste kunt handelen bij grensoverschrijdend gedrag. Zowel seksueel geweld als pesten en fysiek of psychisch geweld komen aan bod.

2. Verantwoordelijkheden van de Aanspreekpersoon Integriteit

In dit tweede deel bespreken we welke procedures je als club en als Aanspreekpersoon Integriteit het beste kunt volgen in bepaalde situaties bij grensoverschrijdend gedrag op en buiten het veld. We bekijken ook hoe je proactief een beleid rond een veilig sportklimaat binnen de club kunt ontwikkelen en implementeren.

W E R K S T R O O M 5

Afspraken en richtlijnen in de praktijk van je sportclub

Een beleid rond een veilig sportklimaat schept een kader dat ervoor zorgt dat iedereen weet hoe hij of zij kan bijdragen aan een veilige sportomgeving. Maar hoe brengen we dit in de praktijk? Hoe kunnen we onze jonge sporters beschermen wanneer ze zich in de kleedruimtes van de club bevinden, naar wedstrijden worden vervoerd of onder begeleiding van iemand anders van de club reizen dan hun ouders? Wat is de visie van de club op online veiligheid, sociale media en de omgang met fotografie in de sportcontext? Specifieke richtlijnen met betrekking tot de verschillende omstandigheden waarin jonge sporters zich binnen de sportclub bevinden, zorgen ervoor dat iedereen weet wat er van hen verwacht wordt.

Breng je beleid voor veilig sporten in de praktijk! Creëer passende richtlijnen om voor iedereen binnen je sportclub duidelijk te maken hoe jullie samen kunnen werken aan een gezonde en veilige omgeving.

BEGINNER

ACTIE 1

definieer richtlijnen die de veiligheid in kleedkamers garanderen

Bij het opstellen van deze richtlijn leg je bijvoorbeeld vast tot welke leeftijd ouders en coaches in de kleedkamers aanwezig mogen zijn en welke rol zij daarin spelen.

ACTIE 2

definieer richtlijnen met betrekking tot het vervoer van sporters

Kunnen coaches sporters thuis ophalen en naar de training of wedstrijd brengen? Waar houdt een coach rekening mee? Hoe verloopt de communicatie met de ouders op dit moment?

IETS MEER

ACTIE 6

communiceer het bestaan van al deze richtlijnen in de club

Zorg ervoor dat iedereen in de club deze richtlijnen kent om misverstanden te voorkomen.

TOTAALAANPAK

ACTIE 7

definieer richtlijnen met betrekking tot risicoanalyse en risicobeperking

In sommige situaties is het risico op grensoverschrijdend gedrag hoger. De sportcontext brengt vaak een aantal extra specifieke risico's met zich mee. Zorg ervoor dat je deze risico's binnen je sportclub in kaart brengt.

ACTIE 3

definieer richtlijnen met betrekking tot dag- en nachtreizen

Veel jongeren vertrekken met veel enthousiasme naar binnen- en buitenlandse sportactiviteiten, met of zonder overnachting. Hoe garanderen jullie ook hier een veilige context voor al jullie sporters?

ACTIE 4

definieer richtlijnen met betrekking tot het aantal begeleiders ten opzichte van het aantal sporters

Houd rekening met het aantal begeleiders per groep jonge sporters en laat hen door meer dan één coach/volwassene begeleid worden.

ACTIE 5

definieer richtlijnen met betrekking tot fotografie, filmen, online veiligheid, sociale media en pesten/ cyberpesten

De online uitdagingen zijn de afgelopen jaren niet afgenomen. Veel jonge sporters worden geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag, zelfs buiten het sportveld. Ook hier zijn duidelijke richtlijnen nodig, zodat iedereen zich veilig en beschermd kan voelen.

INSPIREREND VOORBEELD

**Fotografie door ouders en supporters bij evenementen
(Child Protection in Sport Unit – UK)**

Het minimaliseren van de risico's

Bepaal tijdens de organisatiefase van het evenement een beleid voor het fotograferen van sporters door supporters:

- ✓ een totaalverbod op elke vorm van fotografie
- ✓ registratie van personen die van plan zijn foto's te maken
- ✓ geen algemeen verbod op openbare fotografie tijdens het evenement
- ✓ de evenementenlocatie is een openbare ruimte, dus een verbod is niet mogelijk

Maak de fotografieregels voor het evenement duidelijk en maak ze duidelijk aan alle medewerkers, vrijwilligers, supporters, ouders en jonge sporters.

In deze regels wordt opgenomen waar fotograferen verboden is.

Waarschuw ouders en omstanders dat het delen van afbeeldingen met informatie over hun eigen kinderen of die van anderen op sociale media (Facebook, Twitter) negatieve gevolgen kan hebben. Wees ook voorzichtig met 'taggen'. Stel procedures op om op eventuele zorgen te reageren en deze aan te pakken. Denk hierbij aan duidelijke rapportagestructuren en een systeem om indien nodig contact op te nemen met de politie.

WERKSTROOM 6

Gedragcodes en ethiek in de sport

Hoe weet je wat er van je verwacht wordt als je een functie bij een sportclub aanvaardt?

Hier komen de gedragscodes om de hoek kijken. Een gedragscode beschrijft voor elke groep (sporters, coaches, medisch personeel, ouders, bestuursleden, enz) welk gedrag de club verwacht.

Deze gedragscodes zijn pas effectief wanneer ze bij iedereen bekend zijn en regelmatig onder de aandacht worden gebracht. Door de gedragscode te ondertekenen, verklaren sporters zich te allen tijde te zullen houden aan de gedragsregels en bij te dragen aan een veilige sportomgeving binnen de club.

Stel gedragscodes op voor alle groepen binnen je sportclub. Zo is het voor iedereen duidelijk dat de club streeft naar een positieve cultuur waarin iedereen zichzelf kan zijn.

BEGINNER

ACTIE 1

creëer gedragscodes voor alle groepen binnen je sportclub

Hier stellen we gedragsregels op voor alle mensen die bij jouw club betrokken zijn, met name: coaches, sporters, medewerkers, ouders, bestuursleden, enz.

IETS MEER

ACTIE 2

verspreid de gedragscodes binnen je sportclub

We leggen gedragscodes niet alleen op papier vast. We brengen ze regelmatig onder de aandacht, benadrukken het belang ervan en verwachten dat iedereen binnen de club zich eraan houdt.

TOTAALAANPAK

ACTIE 3

zorg ervoor dat medewerkers en vrijwilligers de gedragscodes ondertekenen en naleven

De mensen die vaak met sporters werken (bijvoorbeeld coaches, medewerkers en vrijwilligers), ondertekenen de gedragscode en verklaren daarmee dat zij zich inzetten om op ethisch verantwoorde wijze met alle sporters om te gaan.

INSPIREREND VOORBEELD

Gedragscode voor coaches en sporters binnen
de vechtsport in Vlaanderen (België):

ETHISCH GEDRAG IN ONZE CLUB voor trainers en sporters

- 1 Toon respect en fairplay naar iedereen.
- 2 Moedig voorbeeldgedrag aan.
- 3 Respecteer reglementen.
- 4 Bescherm de veiligheid en integriteit van elke sporter.
- 5 Respecteer grenzen & meld grensoverschrijdend gedrag.
- 6 Heb aandacht voor mentaal welzijn van sporters.
- 7 Meld gezondheidsproblemen aan een professional.
- 8 Hou rekening met het individuele ontwikkelings- & leerproces.
- 9 Gebruik faciliteiten en sportmateriaal verantwoordelijk.
- 10 Sportplezier staat altijd boven prestatie.

WERKS TOOM 7

Aanwervingsbeleid medewerkers en vrijwilligers

Weten wie je binnen je sportclub in dienst neemt, biedt een extra garantie dat je eerlijke mensen inschakelt die het beste voorhebben met de sporters van je club. Het in kaart brengen van de verschillende functies binnen je club en de profielen die je daarvoor nodig hebt, is een belangrijke eerste stap. Een kleine background check van een nieuwe coach of begeleider is ook een essentiële stap om de veiligheid van alle sporters binnen je club te garanderen. Om er absoluut zeker van te zijn dat je geen mensen met een crimineel verleden aanneemt, kun je dit opvragen en controleren. In Vlaanderen bestaat hier specifieke regelgeving rond: www.vlaamsesportfederatie.be/kennisbank/uitreksel-strafregister-in-sportorganisaties.

Denk goed na over de profielen die je in je club wilt integreren door een sterk aanwervingsbeleid op te zetten.

BEGINNER

ACTIE 1

definieer functieprofielen en wervingsprocedures voor nieuwe medewerkers en vrijwilligers

Breng in kaart welke rollen en profielen je nodig hebt binnen je club. Zo zorg je er zoveel mogelijk voor dat de juiste persoon op de juiste plek zit.

IETS MEER

ACTIE 2

neem een background check op in je aanwervingsprocedure

Voer een background check uit bij nieuwe mensen die solliciteren naar een functie als coach of begeleider van jonge sporters in je sportclub.

TOTAALAANPAK

ACTIE 3

controleer het strafrechtelijk verleden van nieuwe medewerkers en vrijwilligers

In Vlaanderen moeten mensen die regelmatig in contact komen met minderjarigen binnen de sportomgeving een uittreksel uit het strafregister voorleggen aan hun sportclub.

INSPIREREND VOORBEELD

Waaruit moet een aanwervingsprocedure bestaan?
(Child Protection in Sport Unit – UK)

1. Schrijf een duidelijke functiebeschrijving uit

Een functiebeschrijving moet het volledige scala aan taken, plichten en verantwoordelijkheden binnen de rol beschrijven. Daarnaast moet het iedereen helpen de omvang en aard van de rol te begrijpen.

2. Schrijf een persoonsbeschrijving uit

Hierin moeten de vaardigheden, waarden, ervaring en eigenschappen worden beschreven die de kandidaat nodig heeft om de rol succesvol uit te kunnen voeren, zoals:

- ✓ specifieke ervaring met het werken met kinderen
- ✓ kindgericht zijn
- ✓ vereiste sport- of andere kwalificaties

3. Promoot de job

Promoot de functie om een zo breed mogelijke respons te genereren en werk met een open sollicitatieprocedure.

Dit kan via de clubnieuwsbrieven, de website, mededelingenborden (ook online), lokale kranten en vacaturesites.

WERKS TOOM 8

Samenwerkingsverbanden

Wil je binnen je sportclub werken aan een veilig sportklimaat? Dan kun je dat beter niet alleen doen.

Is je club aangesloten bij een sportfederatie? Hebben zij richtlijnen voor het ontwikkelen van een beleid rond een veilig sportklimaat? Ken je andere sportclubs in de regio waarmee je zou kunnen samenwerken? En als je te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag binnen de club, tot welke partners kun je je dan richten?

Zoek de juiste partners en bepaal de criteria op basis waarvan je deze aangaat. Zo ontwikkel je een stevige basis die je verder helpt.

Creëer samenwerkingsverbanden en zet middelen in om je te ondersteunen bij het creëren van een veilige sportomgeving.

IETS MEER

ACTIE 1

zeg samenwerkingsverbanden op om de club te ondersteunen in het werken aan een veilig sportklimaat

Je bent niet de enige! Veel andere sportorganisaties hebben dit werk al gedaan, durf hen om hulp te vragen.

TOTAALAANPAK

ACTIE 2

houd rekening met de principes van een veilig sportklimaat bij het aangaan van samenwerkingsverbanden Ga niet zomaar een samenwerking aan, durf jezelf af te vragen welke normen en waarden jij belangrijk vindt bij nieuwe samenwerkingsverbanden.

W E R K S T R O O M 9

Monitoring, evaluatie en leren

Zodra het volledige beleid inzake een veilig sportklimaat binnen je club is opgesteld, moet het uiteraard regelmatig worden geëvalueerd. Werken de vastgelegde procedures effectief? Heb je feedback ontvangen van leden of andere betrokkenen? Bij de implementatie van het beleid zal je ongetwijfeld een aantal drempels en valkuilen tegenkomen. Door te focussen op het monitoren en verbeteren van je beleid, garandeer je een veilige en gezonde omgeving voor iedereen.

Blijf je eigen beleid en richtlijnen in twijfel trekken. Het is belangrijk om feedback van je leden te vragen.

TOTAALAANPAK

ACTIE 1

opvolgen en evalueren van het beleid rond een veilig sportklimaat en van alle procedures van de club

Door regelmatig feedback te vragen aan alle sporters van je sportclub en door verbeteracties uit te werken, blijf je je beleidskader ten aanzien van een veilig sportklimaat versterken.

(IOC Consensus Statement
October 2024)

* **SAFE SPORT/VEILIG SPORTKLIMAAT**

Een fysiek en psychologisch veilige en ondersteunende sportomgeving waarin sporters kunnen floreren en alle voordelen van sport kunnen ervaren.

* **BELEID VEILIG SPORTKLIMAAT**

Document waarin de inzet, principes en aanpak van een sportorganisatie ten aanzien van de bescherming van individuen worden beschreven. Dit beleid omvat alle proactieve maatregelen om zowel het voorkomen als het adequaat aanpakken van problemen met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag in de sport te bevorderen, alsook het promoten van holistische benaderingen van het welzijn van sporters.

* **INTERPERSOONLIJK GEWELD/ GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG**

Het opzettelijk gebruik van fysiek geweld of macht, bedreigend of daadwerkelijk, tegen zichzelf, een ander persoon, of tegen een groep of gemeenschap, dat resulteert in of een grote kans heeft op letsel, overlijden, psychische schade, ontwikkelingsachterstand of

ontbering. Interpersoonlijk geweld omvat het opzettelijk gebruik van fysiek geweld of macht tegen andere personen door een individu of een kleine groep individuen. Het kan online plaatsvinden, door verschillende actoren worden gepleegd en verschillende vormen aannemen. Internationaal wordt de term 'interpersonal violence gebruikt'. In deze toolkit werd er de voorkeur aan gegeven de term 'grensoverschrijdend gedrag' te gebruiken, omdat deze term beter bekend is binnen het Vlaamse sportlandschap.

* **KINDERMISBRUIK/ KINDERMISHANDELING**

Onder kindermisbruik of -mishandeling worden alle vormen van fysieke en/of emotionele mishandeling, seksueel misbruik, verwaarlozing, nalatigheid of commerciële of andere uitbuiting verstaan die resulteren in feitelijke of potentiële schade aan de gezondheid, het overleven, de ontwikkeling of de waardigheid van het kind in de context van een relatie van verantwoordelijkheid, vertrouwen of macht.

* **SEKSUEEL GEWELD (INCLUSIEF SEKSUEEL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG)**

Elke seksuele handeling, poging tot het verkrijgen van een seksuele handeling, ongewenste seksuele opmerkingen of toenaderingen, of handelingen gericht op handel, of anderszins gericht tegen iemands seksualiteit met dwang, door welke persoon dan ook, ongeacht zijn of haar relatie tot het slachtoffer, in elke setting, inclusief maar niet beperkt tot thuis en op het werk. Deze verschillende vormen van seksueel geweld kunnen zowel online als in persoon plaatsvinden.

* **FYSIEK GEWELD (INCLUSIEF FYSIEK GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG)**

Fysiek geweld is een handeling die pijn en/of lichamelijk letsel probeert te veroorzaken of tot gevolg heeft. Fysiek geweld omvat slaan, branden, schoppen, stompen, bijten, verminken of doden, of het gebruik van voorwerpen of wapens.

*** PSYCHOLOGISCH GEWELD
(INCLUSIEF PSYCHISCH
GRENDOERSCHRIJDEND GEDRAG)**

Psychologisch geweld (misbruik) omvat het regelmatig en opzettelijk gebruiken van een reeks woorden en niet-fysieke handelingen met als doel een persoon mentaal en emotioneel te manipuleren, kwetsen, verzwakken of bang te maken; en/ of de gedachten en handelingen van een persoon in het dagelijks leven te verdraaien, verwarren of beïnvloeden, waardoor het zelfbeeld verandert en het welzijn wordt geschaad. In de sport kan het ook de vorm aannemen van niet-fysieke handelingen die de atleet fysieke of psychische schade kunnen toebrengen. Psychologisch geweld kan online en offline in verschillende vormen voorkomen.

*** VERWAARLOZING**

Verwaarlozing omvat het nalaten van voldoende voeding, medische zorg, kleding, onderdak of toezicht, in die mate dat de gezondheid of ontwikkeling van de sporter aanzienlijk wordt geschaad of ernstig in gevaar wordt gebracht. Een atleet wordt verwaarloosd als hij of zij gedurende langere tijd niet wordt verzorgd of in de steek wordt gelaten.

*** AANSPEEKPERSON
INTEGRITEIT (API)**

Persoon die bijdraagt aan het voorkomen van incidenten van grensoverschrijdend gedrag, reageert op bezorgdheden, en die individuen, met name kinderen en kwetsbare personen, in een sportomgeving beschermt.

*** PROCEDURES TER WAARBORGING
VAN EEN VEILIG SPORTKLIMAAT**

Specifieke stappen of acties die een sportorganisatie onderneemt om de doelstellingen van een beleid rond een veilig sportklimaat in te voeren en te bereiken, en om individuen te beschermen tegen grensoverschrijdend gedrag in de sport.

*** VERMOEDEN/BEZORGDEHEID
GRENDOERSCHRIJDEND GEDRAG**

Situatie die de veiligheid en het welzijn van personen in een sportomgeving beïnvloedt, die schade veroorzaakt of het risico op schade met zich meebrengt.

*** MELDINGSPROCEDURE**

Formeel proces of systeem dat een sportorganisatie heeft ingesteld om personen in staat te stellen hun zorgen te melden.

*** HANDELINGSPROTOCOL**

Formeel proces of systeem dat een sportorganisatie heeft ingesteld om een melding tijdig en effectief te behandelen en te beheren. Dit protocol omvat specifieke stappen die een sportorganisatie neemt om ervoor te zorgen dat een gemeld probleem op de juiste manier wordt afgehandeld en de betrokken personen worden beschermd.

*** GEDRAGSCODE**

Een geheel van regels, principes en richtlijnen waarin het verwachte gedrag en de ethische normen voor individuen worden beschreven, en die mensen begeleiden bij hoe ze zich in verschillende situaties binnen een sportomgeving moeten gedragen.

*** VEILIGE AANWERVINGS-
PROCEDURE**

Selectieproces van personen voor functies binnen een sportorganisatie (bijv. coaches, medewerkers, vrijwilligers) dat de veiligheid en het welzijn van personen waarborgt. Het doel is te voorkomen dat personen die een risico voor anderen kunnen vormen, worden aangenomen of betrokken raken bij de organisatie.

Deze digitale toolkit voor een veilig sportklimaat is ontwikkeld om clubs te ondersteunen bij het creëren van een veilige, inclusieve en respectvolle sportomgeving. Het is het resultaat van een samenwerking tussen experts en organisaties die zich inzetten voor de bescherming van sporters.

Auteur: Sportieq, Evy Van Coppenolle

GRASS-project Consortium:

NOC Portugal (Cristina Almeida and Joana Gonçalves)

Universitat de Vic (Montserrat Martin)

Qantara Sports (Bruno Rosa, Bruno Bidarra and Miguel Nery)

NOC Slovenia (Peter Dokl)

NOC Albania (Alda Imeraj)

Ministry of Youth and Sport of Bulgaria (Iliana Hristova)

Ontworpen en geproduceerd door: Trien Pauwels, www.trien.org

Fotografie: Unsplash

Publicatiedatum : oktober 2025

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

saferrassport@comiteolimpicoportugal.pt

of bezoek www.saferrassport.eu

DISCLAIMER Gefinancierd door de Europese Unie. De hier geuite ideeën en meningen komen echter uitsluitend voor rekening van de auteur(s) en geven niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of het Europese Uitvoerende Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA) weer. Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan ervoor aansprakelijk worden gesteld.

SAFER
GRASSROOTS
SPORT

Co-funded by
the European Union